

Jyväskylän uusi lukutaito-ohjelma 2026–2029 vahvistaa lukutaitoa läpi koko elämän

Jyväskylän kaupungin uuden lukutaito-ohjelman 2026–2029 tavoitteena on vahvistaa kaupunkilaisten hyvinvointia, osallisuutta yhteiskuntaan, ylisukupolvista lukemista ja kielellistä huoltovarmuutta. Ohjelma kokoaa yhteen alueen laaja-alaista lukutaitotyötä, nostaa esiin paikallisia toteutuksia ja kutsuu edistämään lukemista yhdessä.

Jyväskylän lukutaito-ohjelma kuvaa jo olemassa olevia toimenpiteitä, toimivia rakenteita sekä esittää keinoja lukutaidon ja lukutaitotyön kehittämiseen. Ohjelma nojaa Jyväskylän kaupunkistrategiaan 2026–2029 ja Opetushallituksen Kansalliseen lukutaitostrategiaan 2030. Ohjelman laatimisessa on kuultu varhaisnuoria, paikallisia lukutaitotyön ammattilaisia sekä eri sidosryhmiä. Jyväskylän lukutaito-ohjelman strategista työtä on rahoittanut Opetushallituksen Lukutaito-ohjelma.

Lukutaito syntyy varhaislapsuudessa

Elinikäisen lukijuuden kehittymisessä keskeisiä ovat varhaiset vuodet. Kaudella 2026–2027 Jyväskylän lukutaito-ohjelma korostaa lukevan aikuisen mallia.

-Toiselle ääneen lukemisen merkitys on valtava ja kumulatiivinen. Vähintään yhtä tärkeää, yhteisöä liimaavaa roolia näyttelee lasten ja nuorten tekstien näkyvyys, kertoo lukutaito-ohjelman koordinaattori Marko Kämäräinen.

Hyvä lukutaito lisää hyvinvointia ja vahvistaa luottamusta toisiin ihmisiin. Kirjoittaminen ja lukeminen ovat toisistaan irtoamaton pari.

Lasten ja nuorten lukutaito on aikuisten vastuulla – kotona, harrastuksissa, vapaa-ajalla sekä kasvun ja oppimisen ympäristöissä. Toistuvat, paineettomat ja systemaattiset lukurutiinit edellyttävät sopivan tasoista luettavaa.

-Sykähdyttävät tekstit löytyvät kirjastoammattilaisten avulla!, muistuttaa koordinaattori Kämäräinen.

Monilukutaito on lukutaitojen yhdistelmä

Kun hiljaisen lukemisen lukusujuvuus kehittyy vielä 20 ikävuoden jälkeenkin, kehittyy monilukutaito koko elämän ajan. Monilukutaito on yhdistelmätaito, joka tarkoittaa kykyä tulkita ja tuottaa erilaisia tekstejä eri tilanteissa.

Lukutaitotyötä ovat esimerkiksi hyvinvointialueen kielitietoiset neuvolapalvelut, Jyväskylän kaupungin taiteen perusopetus, nuorisotyöntekijöiden läsnäolo, moni- ja selkokielisten kirjastopalvelut, kansalaisopiston yleissivistävä opetus, työllisyyspalveluiden

tarjonta, uusien jyvaskyläläisten vastaanotto tai ikääntyvien jyvaskyläläisten mahdollisuudet tulla yhteen. Kieli on läsnä kaikkialla. Se on väylä kuunnella, kuulla, vaikuttua, ilahtua, liikuttua ja ymmärtää. Sekä jyvaskyläläiset varhaisnuoret että lukutaitotyöntekijät korostavat, että tekstejä tulkitaan ja tuotetaan yhdessä.

Nähdään kirjastolla!

Jyvaskylän lukutaito-ohjelma haastaa perheet, vapaa-ajan yhteisöt ja kaikki kaupunkilaiset mukaan rakentamaan lukemisen kulttuuria – lukemaan, keskustelemaan siitä, jakamaan ja vaihtamaan ajatuksia.

-Kirjasto tarjoaa neuvontaa, luettavaa, tapahtumia ja tilaa kuntalaisten omalle tekemiselle, kohtaamisille. Kirjastossa voi kehittää lukutaitoa ja löytää lukemisen iloa. Lukutaito kehittyy läpi koko elämän, ja kirjastopalvelut ovat rinnalla koko matkan ajan, sanoo Jyvaskylän kaupunginkirjaston osastonjohtaja Laura Hekkala-Vatula.

Sanataideohjaaja Aleksis Salusjärvi tiivistää lukemisen merkityksen seuraavasti: lukutaito on eloonjäämistaito. Jyvaskylän lukutaito-ohjelma kokoaa kaupunkilaisia yhteiskehittämään jyvaskyläläistä lukemista.

Lisätietoja:

osastonjohtaja Laura Hekkala-Vatula / Jyvaskylän kaupunginkirjasto, puh. 050 370 9521

koordinaattori Marko Kämäräinen / Jyvaskylän kaupunki, puh. 040 509 2469